

2023/2079(INI)

20.9.2023

VÉLEMÉNY

az Alkotmányügyi Bizottság részéről

a Jogi Bizottság részére

az európai uniós szabályozás célravezetőségéről, a szubszidiaritásról és az arányosságról – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2020., 2021. és 2022. év vonatkozásában
(2023/2079(INI))

A vélemény előadója: Jacek Saryusz-Wolski

PA_NonLeg

JAVASLATOK

Az Alkotmányügyi Bizottság felkéri a Jogi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

1. megállapítja, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv alapján a Parlamenthez 2020-ban hivatalosan benyújtott 134 beadvány közül 13¹ volt a nemzeti parlamentek által benyújtott indokolt vélemény²; megállapítja, hogy 2021-ben több indokolt véleményt nyújtottak be, az összes, 227 beadvány között 24 ilyen szerepelt; megállapítja, hogy a beérkezett vélemények száma a 2020.évi 255-ről 2021-ben 360-ra nőtt, ami tükrözi a Bizottság által előterjesztett javaslatok megnövekedett számát; hangsúlyozza, hogy értékelni kell a tagállamok megközelítései között tapasztalható különbségeket, és kiemeli annak szükségességét, hogy minden nemzeti parlament tekintetében bátorítsák a döntéshozatali folyamatban való szélesebb körű részvételt;
2. úgy véli, hogy az európai jogszabályoknak meg kell felelniük a céljuknak, arányosnak, egyértelműnek, átláthatónak, időtállóknak és átfogónak kell lenniük annak érdekében, hogy ténylegesen a polgárok és az érdekelt felek javát szolgálják;
3. emlékeztet a parlamenti ellenőrzés rendkívüli fontosságára az Unió jogalkotási folyamatában, és ismételten kéri, hogy a Parlamentnek legyen szakpolitikai javaslatokra vonatkozó kezdeményezési joga;
4. hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotás az „egyre szorosabb Unió” központi eleme, és minden uniós intézmény közös célkitűzése; megismétli, hogy a célravezető szabályozás, a szubszidiaritás és az arányosság, továbbá az átláthatóság, az elszámoltathatóság, valamint az intézmények, a tagállamok, a polgárok és az érdekelt felek közötti együttműködés – biztosítva minden alapvető európai érték teljes körű tiszteletben tartását – az uniós demokrácia alapvető előfeltételei;
5. hangsúlyozza a nemzeti parlamentek szerepét az uniós politikák és jogszabályok alakításában, amint azt az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv körvonalazza; felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat annak támogatására, hogy a nemzeti parlamentek aktívan részt vegyenek az EU jogalkotási folyamatában; úgy véli, hogy a szubszidiaritás és az arányosság (az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében rögzített) elvének továbbra is irányadó elvnek kell maradnia az uniós és a tagállami szakpolitikák kialakításakor a megosztott hatáskörű területeken, így az uniós erőfeszítéseket olyan jelentős, uniós hozzáadott értékkel rendelkező ügyekre kell összpontosítani, amelyek kollektív fellépést igényelnek; megismétli, hogy az uniós jogi aktusok tervezése, átültetése és végrehajtása során el kell kerülni a felesleges adminisztratív terheket annak érdekében, hogy a polgárok és a vállalkozások, és különösen a kis- és középvállalkozások terhei a lehető legalacsonyabbak legyenek,

¹ [A számítások módszertani különbségeihez lásd a Bizottság 2020. évi éves jelentésének \(COM\(2021\)0417\) 9. oldalán található 50. lábjegyzetet. Statisztikai okokból a Bizottság számításai szerint az indokolt vélemények száma 9.](#)

² [HL C 115., 2008.5.9., 206. o.](#)

egyúttal biztosítva a jogalkotási célkitűzések elérését;

6. felszólít az „egy be, egy ki” elv alkalmazására, mivel ez fontos szerepet játszik az EU fellendülésének és ellenálló képességének támogatása érdekében tett, az uniós jog egyszerűsítésére és a bürokrácia csökkentésére irányuló erőfeszítések előmozdításában; felhívja a Bizottságot, hogy a költségnyomás csökkentése és a versenyképesség előmozdítása érdekében vegye fontolóra a nemzeti szintű bevált gyakorlatokat, többek között a kkv-kat érintő szabályozási terhek legalább 30%-os csökkentését;
7. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy teljes mértékben ki kell használni a részvételi demokrácia szerepének az Unió jogalkotási folyamatában való megerősítésére szolgáló meglévő eszközöket, mint például az európai polgári kezdeményezést, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 44. cikkében meghatározott, a Parlamenthez intézett petícióhoz való jogot, valamint a polgári közgyűlések további megvalósítását;
8. kéri elegendő forrás biztosítását a Parlament azon szervezeti egységei számára, amelyek jogosultak támogatni a képviselők kapacitásait a társjogalkotói szerepük javítása érdekében, többek között a Parlament Hatásvizsgálatok és az Európai Hozzáadott Érték Igazgatósága számára;
9. felszólít az átfogó hatásvizsgálatok javítására, különös tekintettel a kkv-kra, beleértve egy kötelező kkv-tesztet a hatásvizsgálati szakaszban a jogalkotási javaslatok kkv-kra gyakorolt gazdasági hatásának teljes körű értékelése céljából, ideértve a megfelelési költségeket is; kéri, hogy a tesztet a teljes jogalkotási folyamat során frissítsék; javasolja a kkv-teszt átfogó felülvizsgálatát, beleértve a kkv-k hozzájárulását elősegítő megfelelő eszközök alkalmazását, a hatásvizsgálatok rendszeres felülvizsgálatát és a kkv-k különböző méretkategóriái közötti különbségtételt; felhívja a figyelmet az alapos hatásvizsgálatok fontosságára, amelyek figyelembe veszik az európai vállalkozások versenyképességét;
10. emlékeztet a Covid19-világjárványból eredő tapasztalatokra, amelyek a hatékony népegészségügyi válaszlelések biztosítása érdekében összehangolt fellépés szükségességét eredményezték; hangsúlyozza, hogy az intézmények és a tagállamok szoros koordinációjára lenne szükség ahhoz, hogy közegészségügyi kérdésekben a lehető legnagyobb mértékben teremthessenek uniós hozzáadott értéket minden uniós polgár számára;
11. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egyszerűsítsék az eljárásokat, és hajtsák végre az „egyszeri adatszolgáltatás” és az „alapértelmezésben digitális” elvet, megkönnyítve ezáltal a polgárok és a vállalkozások számára az adminisztratív eljárásokat;
12. üdvözli, hogy 2021 novemberében elfogadták a minőségi jogalkotásra vonatkozó új iránymutatásokat és a kapcsolódó új eszköztárat – amely 2023 júliusában frissítésre került –, amelynek részét képezi szubszidiaritásértékelő táblázatok készítése is, jelenleg a hatásvizsgálattal kísért, politikailag érzékeny és fontos kezdeményezésekre korlátozódóan; úgy véli, hogy a Bizottság minőségi jogalkotási eszköztárát módosítani kell, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a bizottsági javaslatok jövőbeli generációkra gyakorolt hatásának értékelése; kiemeli, hogy az eszköztár nem tartalmazza az európai zöld megállapodás „ne árts” elvének egyértelmű meghatározását, a Bizottság

szolgálataira bízva annak eldöntését, hogy egy szakpolitikai alternatíva ártalmas lenne; sajnálja, hogy fennáll annak a veszélye, hogy a szabályt egyértelmű meghatározás hiányában következtlenül hajtják végre;

13. üdvözlí, hogy a Bizottság beépíti a stratégiai előtekintést és általánosan érvényesíti a fenntartható fejlődési célokat, ami tükrözi, hogy a politikai döntéshozatali folyamat során fel kell készülni a jövőbeli kihívásokra, és biztosítani kell, hogy minden jogalkotási javaslat hozzájáruljon a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendhez;
14. emlékeztet arra, hogy a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás³ előírja, hogy a Bizottság indokolásában ismertesse, hogy a javasolt intézkedések a szubszidiaritás és az arányosság elvének fényében miért indokoltak; rámutat arra, hogy ennek érdekében főszabályként minden bizottsági javaslatához olyan megfelelő hatásvizsgálatnak kell kapcsolódnia, amely értékeli, hogy a kezdeményezés megfelel-e a szubszidiaritás és az arányosság elvének, valamint európai hozzáadott értéket hoz-e létre;
15. rámutat, hogy az érdekelt felekkel folytatott minden új uniós szakpolitikai kezdeményezést érintő strukturált konzultáció kritikus fontosságú e kezdeményezések arányosságának értékeléséhez; üdvözlí a Bizottságnak a konzultációs folyamat megszilárdítására irányuló erőfeszítéseit; úgy véli, hogy a stratégiai kezdeményezésekkel kapcsolatos nyilvános konzultációs folyamatot tovább lehetne erősíteni, különösen az alulreprezentált csoportok – például a kkv-k, a fiatalok és a kisebbségek – hatékonyabb elérése érdekében;
16. sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítson átfogó képzést és forrásokat a nemzeti parlamentek számára, hogy lehetővé tegye számukra az uniós javaslatok következményeinek jobb megértését és értékelését, elősegítve ezáltal a tájékozottabb és konstruktívabb nemzeti szintű vitát;
17. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a nyilvánosság jobban megismerje és megértse az Unió jogalkotási folyamatait; javasolja olyan oktatási kampányok és kezdeményezések indítását, amelyek célja a nyilvánosság tájékoztatása a szubszidiaritás és az arányosság elvéről, a nemzeti parlamenteknek az uniós döntések alakításában játszott szerepéről, valamint saját aktív részvételük fontosságáról;
18. ismételten kéri, hogy a Bizottság éves munkaprogramjának elfogadását megelőzően hozzanak létre egy állandó részvételi mechanizmust a polgárok számára, és ezért kéri a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás felülvizsgálatát;
19. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács döntéshozatali folyamata továbbra sem átlátható, a dokumentumok túlzott minősítése bevett gyakorlat, valamint túlságosan tágan értelmezik az 1049/2001/EC rendeletben⁴ foglalt kivételeket; felhívja a három intézményt, hogy biztosítsák a fent említett rendelet előtekintő és következetes

³ [Intézményközi megállapodás \(2016. április 13.\) a jogalkotás minőségének javításáról \(HL L 123., 2016.5.12., 1. o.\)](#)

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréséről, HL L 145., 2001.5.31., 43. o.

alkalmazását, lehetővé téve a nyilvántartásba vett dokumentumokhoz és a kommunikáció valamennyi típusához való megfelelő hozzáférést, amennyiben azok az intézmény hatáskörébe tartozó politikákkal, tevékenységekkel és döntésekkel kapcsolatos kérdéseket érintenek;

20. aggodalommal állapítja meg, hogy az Európai Tanács azon gyakorlata, hogy feladatokat ruház a Tanácsra és a Bizottságra, túlmutat a Szerződések által ráruházott stratégiai iránymutatási szerepen, és így ellentétes a Szerződések betűjével és szellemével is; úgy véli, hogy a jogalkotási folyamat függetlenségének és megfelelő működésének biztosítása érdekében tiszteletben kell tartani a hatásköröknek a Szerződésekben meghatározottak szerinti megosztását;
21. megállapítja, hogy 2020-ban és 2021-ben egyetlen bizottsági javaslatra vonatkozóan sem érkezett annyi indokolt vélemény, amennyi elérte volna a négy országban meghatározott küszöbértéket, amely esetben a Bizottságnak összesített választ kell adnia a nemzeti parlamentek indokolt véleményeire; felkéri és ösztönzi a nemzeti és regionális parlamenteket, hogy az uniós döntéshozatali folyamatok ellenőrzésének megerősítése érdekében fordítsanak több erőforrást a szubszidiaritás és az arányosság ellenőrzésére; ugyanakkor kéri a Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek felülvizsgálatát a „sárga lapos” eljárás megerősítése és egy „zöld lapos” mechanizmus lehetőségének megvitatása érdekében, hogy a nemzeti parlamentek aktívan részt vehessenek az uniós döntéshozatali folyamatban és proaktívan hozzájárulhassanak ahhoz;
22. arra ösztönzi a nemzeti parlamenteket, hogy a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek indokolással ellátott véleményeiket szisztematikusan csatolják a Parlament, a Tanács és a Bizottság elnökének megküldött indokolással ellátott végleges véleményükhöz, különösen akkor, ha ez regionális kizárólagos hatáskörök érinthet;
23. arra ösztönzi a Bizottságot, hogy a szakpolitikai előkészítés különböző szakaszaiban folytatott konzultációk során aktívabban működjön együtt a nemzeti és regionális parlamentekkel; arra ösztönzi továbbá a Bizottságot, hogy vállaljon aktívabb szerepet a regionális parlamentekkel való közvetlen kapcsolattartásban;
24. javasolja, hogy jobban vegyék figyelembe a Régiók Európai Bizottságának és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a helyi és regionális önkormányzatok és a szervezett civil társadalom képviselőjeként a jogalkotási keretben játszott szerepét; megerősíti, hogy szükség van a Régiók Európai Bizottsága annak érdekében történő reformjára, hogy az a lehető legnagyobb hatással legyen a jogalkotási folyamatra;
25. megállapítja, hogy 2020-ban a Bizottság tagjai 101 alkalommal tettek látogatást a nemzeti parlamentekbe vagy találkoztak a nemzeti parlamentek küldöttségeivel, és hogy 2021-ben ez a szám 130-ra emelkedett; határozottan arra bátorítja a Bizottságot, hogy nagyobb mértékben vegyen részt az uniós javaslatokról a nemzeti parlamentek által folytatott vitákban;
26. megismétli, hogy az arányosság és a szubszidiaritás elvének maradéktalan betartása érdekében szükség van az uniós jogszabályok hatékony végrehajtására; rámutat, hogy a polgárokra és a vállalkozásokra nehezedő aránytalan szabályozási terhek gyakran a tagállamok megfelelési problémáinak tulajdoníthatók; felszólítja a Bizottságot, hogy teljeskörűen és indokolatlan késedelem nélkül érvényesítse az uniós jogszabályokat, és

ebből következően használja ki az összes meglévő eszközt; hangsúlyozza, hogy a Bizottság jogérvényesítési politikájának kiszámíthatóbbnak és átláthatóbbnak kell lennie, és valamennyi érdekelt fél számára meg kell erősítenie a jogbiztonságot;

27. úgy véli, hogy az Unió többszintű kormányzási struktúráján belül a jogalkotási folyamat átláthatósága rendkívül fontos a nyilvános elszámoltathatóság és a döntéshozatali folyamat legitimitásának biztosítása érdekében; e tekintetben hangsúlyozza az uniós átláthatósági nyilvántartás jelentőségét, és felszólítja az intézményeket, hogy erősítsék tovább annak használatát; ismételten felszólít egy független uniós etikai testület létrehozására az etikai normák uniós intézményekbeli következetes és teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében;
28. úgy véli, hogy azokban az esetekben, amikor a Parlament a kezdeményezési jogát gyakorolja, például a saját összetételére, a képviselők megválasztására és a feladatai gyakorlásának általános feltételeire, az ombudsman alapokmányára, valamint az ideiglenes vizsgálóbizottságok létrehozására vonatkozó szabályok tekintetében, egy jövőbeli intézményközi megállapodásban fontolóra kell venni olyan intézkedéseket, melyek megakadályoznák, hogy a Tanács megtagadja, hogy tárgyalásokat folytasson a Parlamenttel;
29. javasolja, hogy a Szerződések által a Parlamentre ruházott jogalkotási kezdeményezési jogból eredő jogalkotási folyamat foglalja magában az érintett kezdeményezések jogalkotási menetrendjének létrehozására irányuló kérelmet, hasonlóan a rendes jogalkotási eljáráshoz; hangsúlyozza továbbá, hogy egy ilyen különleges jogalkotási eljárásnak tiszteletben kell tartania az intézményközi megállapodás azon rendelkezéseit, amelyek mindhárom intézményt tárgyalások folytatására kötelezik;
30. megjegyzi, hogy a jelenlegi kihívások, többek között az energiaellátás és az ipari környezet gyors változásai új módszereket tesznek szükségessé a szabályozási együttműködés javításához; ezért felszólítja a tagállamokat, hogy mérlegeljék nemzeti szabályozásaik e korlátok között érvényesülő hatását, és támogassák a szorosabb európai szintű kölcsönös koordináció lehetőségét.

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ZÁRÓSZAVAZÁSÁNAK EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	20.9.2023
A zárószavazás eredménye	+: 23 -: 0 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Zdzisław Krasnodębski, Jaak Madison, Victor Negrescu, Max Orville, Paulo Rangel, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Loránt Vincze, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	François Alfonsi, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Alin Mituța
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Sara Skyttedal

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

23	+
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Jacek Saryusz-Wolski
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Salvatore De Meo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Sandro Gozi, Alin Mituța, Max Orville
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

0	-

1	0
ID	Jaak Madison

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás